

FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF THE U THONG HAND-WOVEN CLOTH HANDICRAFT GROUP, U THONG DISTRICT, SUPHAN BURI PROVINCE

Netilak WUTTIJUN ^{1*} and Pattama KOMENCHAMRAT¹

1 Graduate School of Management, Sripatum University, Thailand; netliak.wut@spumail.net

(Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 9 June 2025

Revised: 23 June 2025

Published: 7 July 2025

ABSTRACT

This research aims to 1) study the level of success, 2) examine the factors influencing success, 3) investigate problems and obstacles in operations, and 4) explore development approaches for the hand-stitched fabric craft group of U-Thong. The sample consisted of 40 participants, including 30 group members and 10 committee members. Data were collected using questionnaires and interviews. Data analysis employed descriptive and inferential statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and content analysis. The research findings revealed that the hand-stitched fabric craft group of U-Thong achieved the highest level of success. Economic factors showed a strong correlation with success, whereas management, social networks, and local culture and wisdom factors demonstrated a moderate correlation. Support from government agencies exhibited a low correlation. Identified problems and obstacles included a shortage of young labor, limited accounting knowledge, and constraints in online marketing. Development strategies comprised training in online marketing, systematic accounting practices, and establishing collaborative networks with government and private sectors to enhance the group's competitive capacity in broader markets.

Keywords: Success, Hand-woven Fabric Craft Group, U Thong Hand-woven Fabric

CITATION INFORMATION: Wuttijun, N., & Komenchamrat, P. (2025). Factors Affecting the Success of the U Thong Hand-Woven Cloth Handicraft Group, U Thong District, Suphan Buri Province. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(7), 57

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุ้มทอง อำเภอยางทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

เนติลักษณ์ วุฒิจันทร์^{1*} และ ปัทมา โกเมนทร์จรัส¹

1 คณะวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม; netliak.wut@spumail.net (ผู้ประพันธ์
บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสำเร็จ 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน 4) ศึกษาแนวทางในการพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย สมาชิกกลุ่ม 30 คน และคณะกรรมการ 10 คน รวม 40 คน ใช้เครื่องมือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและเชิงอนุมาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุ้มทองมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในระดับสูง ขณะที่ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและเครือข่ายมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบ ได้แก่ การขาดแรงงานรุ่นใหม่ ขาดความรู้ด้านบัญชี และข้อจำกัดในการทำตลาดออนไลน์ แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การจัดอบรมด้านการตลาดออนไลน์ การจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มในตลาดที่กว้างขึ้น

คำสำคัญ: ความสำเร็จ, กลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมือ, ผ้าต้นมืออุ้มทอง

ข้อมูลการอ้างอิง: เนติลักษณ์ วุฒิจันทร์, ปัทมา โกเมนทร์จรัส. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุ้มทอง อำเภอยางทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(7), 57

บทนำ

ในยุคปัจจุบัน ประเทศไทยได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและการลดความเหลื่อมล้ำผ่านการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยเน้นการใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสังคมอย่างรวดเร็ว โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพัฒนาอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ควบคู่ไปกับนวัตกรรมสมัยใหม่ ซึ่งช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ และรักษาอัตลักษณ์ของชุมชนไว้ได้อย่างยั่งยืน กลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นหนึ่งในกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมภายใต้โครงการ OTOP โดยมีการรวมตัวของชาวบ้านในตำบลกระเจียน อำเภอบางแพ เป็นหนึ่งในกลุ่มที่ผลิตงานหัตถกรรมผ้าต้นมือภายใต้ชื่อทางการค้า “อุทองควิลท์” ซึ่งมีจุดเด่นด้านคุณภาพ ความประณีต และเอกลักษณ์เชิงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มได้รับการจัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ระดับ 5 ดาว และสามารถจำหน่ายได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม กลุ่มยังคงเผชิญกับปัญหาหลายด้าน เช่น การขาดแคลนแรงงานรุ่นใหม่ ขาดความรู้ด้านการตลาดออนไลน์ และข้อจำกัดในการขยายเครือข่ายความร่วมมือ

จากข้อมูลข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า กลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทองได้ส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน ช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชน พร้อมทั้งการรักษาจุดเด่นด้านคุณภาพและความประณีต ส่งผลให้สามารถผลิตสินค้าออกมาได้อย่างต่อเนื่องยาวนานหลายสิบปี จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทอง อำเภอบางแพ จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทอง อำเภอบางแพ จังหวัดสุพรรณบุรี 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทอง อำเภอบางแพ จังหวัดสุพรรณบุรี 3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทอง อำเภอบางแพ จังหวัดสุพรรณบุรี และ 4) ศึกษาแนวทางในการพัฒนากลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทองให้มีความยั่งยืนและสามารถขยายตลาดได้ เพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความยั่งยืนให้แก่กลุ่มในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของประเทศอย่างชัดเจน

การทบทวนวรรณกรรม

ความสำเร็จในบริบทของกลุ่มอาชีพหรือวิสาหกิจชุมชน หมายถึง การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น รายได้ที่เพิ่มขึ้น ความยั่งยืนในการดำเนินงาน และการเป็นที่ยอมรับของตลาดหรือสังคม โดยองค์ประกอบของความสำเร็จสามารถจำแนกออกเป็นหลายมิติ เช่น ด้านเศรษฐกิจ (รายได้กำไร), ด้านสังคม (ความพึงพอใจของสมาชิก), และด้านการบริหารจัดการ (โครงสร้างองค์กรและความร่วมมือ) (Suksri & Nimsakul, 2020; Boonma & Watcharasri, 2022) นอกจากนี้ การศึกษาของ Phromma and Rattanawilai (2022) ยังชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ ความรู้และทักษะของผู้นำ การมีส่วนร่วมของสมาชิก การสนับสนุนจากภาครัฐ และการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

กลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมือ หมายถึง ที่กลุ่มมีจุดเด่นด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน โดยกระบวนการผลิตผ้าต้นมือมีลักษณะเฉพาะด้านความประณีต ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ และการใช้แรงงานฝีมือจากคนในชุมชน (Saengsuwan & Kanlayasiri, 2017) ความสำเร็จของกลุ่มผ้าต้นมือมักขึ้นอยู่กับความร่วมมือในการบริหารจัดการที่ดี การตลาดที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย และการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น อบต. สำนักงานพัฒนาชุมชน และภาคเอกชน (Jantarawong & Yodphet, 2019)

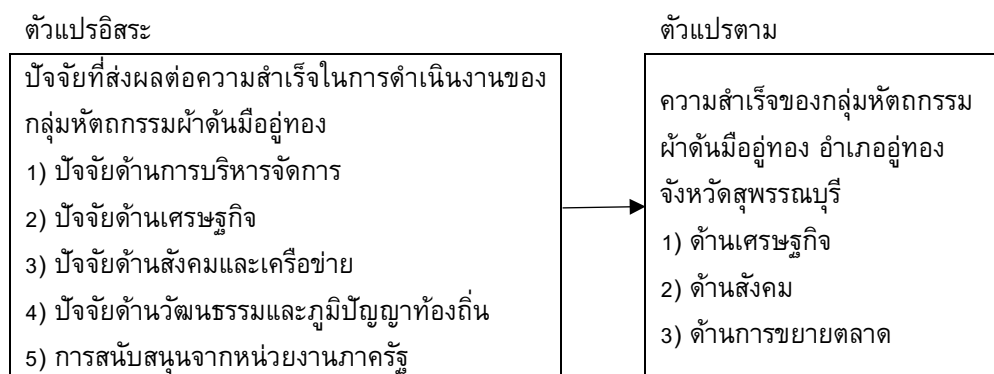
ผ้าต้นมืออุทอง หมายถึง ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีรากฐานจากวัฒนธรรมพื้นถิ่นของอำเภอบางแพ จังหวัดสุพรรณบุรี มีจุดเด่นด้านลวดลายที่สะท้อนเรื่องราววิถีชีวิตชุมชนและความเชื่อแบบไทยโบราณ การผลิตผ้าต้นมืออุทองใช้เทคนิคการเย็บด้วยมือทุกขั้นตอน ทำให้แต่ละชิ้นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และสามารถเพิ่มมูลค่าได้จากการประยุกต์สู่ผลิตภัณฑ์

แฟชั่น เช่น เสื้อผ้า กระเป๋า และของที่ระลึก (กรมการพัฒนาชุมชน, 2564) งานศึกษาของ Intaraprasert and Saelim (2021) ระบุว่าผ้าต้นมืออุทงมีศักยภาพเชิงเศรษฐกิจและวัฒนธรรมสูง หากได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการออกแบบและช่องทางการตลาดสมัยใหม่ เช่น การขายออนไลน์ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และการสร้างแบรนด์ท้องถิ่นให้ชัดเจน

สมมติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทงกับความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทง อำเภออุทง จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยการวิจัยเชิงปริมาณ คือ สมาชิกกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทง ทั้งหมด จำนวน 30 คน (กรมการพัฒนาชุมชน) และเชิงคุณภาพ คณะกรรมการกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทง ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม จำนวน 3 คน สมาชิกกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทง จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภออุทง เนื่องจากเป็นหน่วยงานในระดับพื้นที่ จำนวน 2 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน ผู้แทนภาคเอกชน จำนวน 1 คน จึงได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนทั้งสิ้น 10 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทง มีความเชื่อมั่นที่ 0.957 และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทง มีความเชื่อมั่นที่ 0.957 และใช้แบบสัมภาษณ์ การดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทงกับความสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทง อำเภออุทง จังหวัดสุพรรณบุรี และการวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 100) อายุ 41-55 ปี (ร้อยละ 43.33) การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 90) อาชีพ รับจ้าง (ร้อยละ 33.33) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท (ร้อยละ 86.67) ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 63)

ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุทง อำเภออุทง จังหวัดสุพรรณบุรี ดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุ้มทอง (n = 30)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุ้มทอง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ด้านการบริหารจัดการภายในกลุ่ม	4.89	0.278	มากที่สุด
2) ด้านเศรษฐกิจ	4.62	0.545	มากที่สุด
3) ด้านสังคมและเครือข่าย	4.76	0.352	มากที่สุด
4) ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.78	0.407	มากที่สุด
5) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ	3.70	1.050	มากที่สุด
ภาพรวม	4.55	0.526	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุ้มทอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.526) เรียงตามลำดับ คือ ด้านการบริหารจัดการภายในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.278) รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.407) ด้านสังคมและเครือข่าย ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.352) ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.545) และด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 1.050) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุ้มทอง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี (n = 30)

ความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุ้มทอง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ด้านเศรษฐกิจ	4.89	0.248	มากที่สุด
2) ด้านสังคม	4.71	0.502	มากที่สุด
3) ด้านการขยายตลาด	4.53	0.670	มากที่สุด
ภาพรวม	4.71	0.473	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุ้มทอง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.473) เรียงตามลำดับคือ ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.248) รองลงมาคือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.502) และด้านการขยายตลาด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.670) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุ้มทอง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสหสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทองกับความ
สำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม หัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง	ความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี		
	Pearson Correlation (R)	Sig.(2-tailed)	ระดับความสัมพันธ์
1) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ	.413 [*]	.000	ปานกลาง
2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	.817 ^{**}	.000	สูง
3) ปัจจัยด้านสังคมและเครือข่าย	.451 [*]	.000	ปานกลาง
4) ปัจจัยด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	.197	.000	ต่ำ
5) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	-.124	.000	ต่ำ

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง กับความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง ในระดับ สูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ขณะที่ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และสังคมและเครือข่ายมีความสัมพันธ์ในระดับ ปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยด้าน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ พบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับ ต่ำ โดยเฉพาะการสนับสนุนจากภาครัฐซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์เป็นลบ แสดงให้เห็นว่าอาจไม่ส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จของกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ากลุ่มไม่มีบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างชัดเจนทำให้ไม่สามารถประเมินต้นทุน ผลกำไร หรือวางแผนทางการเงินได้ กระทบต่อความโปร่งใสและความเชื่อมั่นภายในกลุ่ม รวมถึงการเข้าถึงแหล่งทุนจากภายนอก กลุ่มยังไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับตลาดสมัยใหม่ ขาดช่องทางขายออนไลน์ และไม่มีแผนการตลาดที่ชัดเจน สมาชิกหลักส่วนใหญ่อายุมากแล้ว และยังไม่มีความรู้ใหม่มาปรับช่วงต่อ คนรุ่นใหม่มองว่างานหัตถกรรมรายได้ไม่มั่นคงและไม่ทันสมัย และกลุ่มขาดเงินทุนสำรองแนวทางในการพัฒนากลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทองให้มีความยั่งยืนและสามารถขยายตลาดได้ พบว่า แนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ให้เกิดความยั่งยืน จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 10 คน พบว่า เนื่องจากกลุ่มมีผลิตภัณฑ์ที่ดีมีคุณภาพและมีความประณีตแสดงถึงอัตลักษณ์และวัฒนธรรม กลุ่มมีความร่วมมือร่วมใจกันผลิตผลงานออกมาได้เป็นอย่างดีและต่อเนื่องมายาวนาน ในส่วนที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนนั้น ควรมีการพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลาย ทันสมัยจับกลุ่มเป้าหมายใหม่ เช่น นักท่องเที่ยว วัยรุ่น หรือผู้รักงานคราฟต์ ออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ร่วมสมัย เช่น ผ้าดันมือแนวแฟชั่น ของใช้ หรือของขวัญ พัฒนาและขยายตลาด ใช้สื่อออนไลน์ เช่น Facebook, TikTok, LINE ในการประชาสัมพันธ์และขายสินค้า หาช่องทางขายร่วมกับเอกชน เช่น วางขายในร้านของฝาก โรงแรม หรือจัดกิจกรรมร่วม จัดทำโครงสร้างองค์กรที่มีบทบาทหน้าที่ชัดเจน มีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ และวางแผนดำเนินงานระยะสั้น กลาง และยาว พร้อมประเมินผลทุกปี

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ ด้านการบริหารจัดการภายในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านสังคมและเครือข่าย ด้านด้านเศรษฐกิจ และด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มมีการบริหารจัดการภายในที่เป็นระบบ มีผู้นำที่เข้มแข็ง และสมาชิกมีความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นยังเป็นฐานสำคัญที่ช่วยสร้างอัตลักษณ์และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ ส่วนด้านสังคมและเครือข่ายมีบทบาทในระดับหนึ่งแต่ยังสามารถขยายได้มากขึ้น ด้านเศรษฐกิจและการสนับสนุนจากภาครัฐยังมีข้อจำกัด จึงส่งผลต่อระดับความสำเร็จในลำดับรอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร ศรีกุล (2563) ซึ่งพบว่า ความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมพื้นเมืองในจังหวัดมหาสารคาม เกิดจากการมีผู้นำที่เข้มแข็งและการร่วมมือของสมาชิกในกลุ่ม รวมถึงการวางแผนพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพร อินทร์อ่อน (2562) ที่พบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานในจังหวัดอ่างทอง ประสบความสำเร็จจากการสร้างอัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมการตลาดเชิงรุก ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกัน ความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับคือ ด้านเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสังคม และด้านการขยายตลาด ตามลำดับ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทองสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่สมาชิกได้อย่างทั่วถึง จึงส่งผลให้ด้านเศรษฐกิจมีความโดดเด่นที่สุด การดำเนินงานของกลุ่มยังส่งเสริมความสัมพันธ์ในชุมชนทำให้เกิดความร่วมมือและความเข้มแข็งทางสังคม ส่วนด้านการขยายตลาด แม้จะมีความพยายามในการประชาสัมพันธ์และจัดจำหน่าย แต่ยังมีข้อจำกัดช่องทางหรือกลยุทธ์ที่ต่อเนื่องและครอบคลุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา จิรภักพงศ์ และคณะ (2564) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการเรียนรู้ศิลปะผ้าดันมือในกลุ่มจังหวัดลำนานา ผ้าดันมือเป็นศิลปะพื้นบ้านที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชุมชนลำนานาเยาวชนและผู้สูงอายุมีบทบาทสำคัญในการสืบทอดภูมิปัญญาผ่านการฝึกฝนและถ่ายทอดทักษะ ปัจจุบัน มีโครงการฝึกอบรมและเวิร์กช็อปเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ แต่ยังขาดความต่อเนื่องและการสนับสนุนอย่างเป็นระบบ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง กับความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง ในระดับ สูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ขณะที่ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และสังคมและเครือข่าย มีความสัมพันธ์ในระดับ ปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัจจัยด้าน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ พบว่ามีความสัมพันธ์ในระดับ ต่ำ โดยเฉพาะการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์เป็นลบ แสดงให้เห็นว่าอาจไม่ส่งผลเชิงบวกต่อความสำเร็จของกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการบริหารจัดการภายในกลุ่มมีประสิทธิภาพสูง ผู้นำมีวิสัยทัศน์และสามารถสร้างความร่วมมือในกลุ่มได้อย่างดี จึงส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จโดยรวม ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม แม้มีบทบาทสนับสนุน แต่ยังไม่โดดเด่นเท่ากับการบริหารจัดการ ขณะที่การสนับสนุนจากภาครัฐอาจไม่ต่อเนื่อง หรือไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของกลุ่ม จึงส่งผลในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก อินทรสุข (2561) ซึ่งชี้ว่า ความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสัมพันธ์กับภาวะผู้นำ การจัดการภายในกลุ่ม และการมีเครือข่ายความร่วมมือ เช่นเดียวกับงานของ บุญเรือง ชัยพัฒน์ (2560) ที่เน้นถึงความสามารถของผู้นำในการวางแผน พัฒนา และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลต่อความอยู่รอดของกลุ่มในระยะยาว

3) ปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานกลุ่มหัตถกรรมผ้าดันมืออุทอง อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า กลุ่มประสบปัญหาด้านการขาดแรงงานรุ่นใหม่ การตลาดออนไลน์ยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดความรู้ในการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ขาดการสนับสนุนเงินทุนจากหน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ยังพบว่าการถ่ายทอดองค์ความรู้ยังไม่เป็นระบบ ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มยังขาดการวางแผนเพื่อสืบ

ทอดองค์ความรู้และดึงดูดแรงงานรุ่นใหม่เข้าสู่การทำงาน ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรุ่นและขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน ด้านการตลาดออนไลน์และการจัดทำบัญชียังไม่มีทักษะที่เพียงพอ ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งการขาดการสนับสนุนด้านเงินทุนจากภาครัฐยังเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวและสร้างความยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา วงษ์เพ็ง (2562) ที่พบว่า กลุ่มผู้ผลิตหัตถกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ขาดทักษะด้านเทคโนโลยีและประสบปัญหาการสืบทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น เช่นเดียวกับ พิชญ์สินี กาญจนวาศี (2564) ที่ระบุว่า การขาดแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และระบบการจัดการองค์ความรู้ เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำรงอยู่ของกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้าน

4) แนวทางในการพัฒนากลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุ้มทองให้มีความยั่งยืนและสามารถขยายตลาดได้ ผลการวิจัยเสนอแนวทางที่สำคัญ ได้แก่ การฝึกอบรมด้านการตลาดออนไลน์ การฝึกอบรมความรู้ด้านบัญชีและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อยกระดับศักยภาพของกลุ่มให้แข่งขันได้ในตลาดที่กว้างขึ้น ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุ้มทองยังขาดทักษะที่จำเป็นต่อการปรับตัวในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะด้านการตลาดออนไลน์และการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ การพัฒนาศักยภาพสมาชิกผ่านการฝึกอบรมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการเสริมความเข้มแข็งภายในกลุ่ม นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ จะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและตลาดใหม่ ส่งเสริมให้กลุ่มสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนและแข่งขันได้ในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี คำไทย (2560) ที่เสนอว่า การบูรณาการองค์ความรู้ดั้งเดิมกับนวัตกรรมสมัยใหม่ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกัน วุฒิชัย ทรงมงคล (2565) ชี้ว่า การขยายตลาดควรพึ่งพากลยุทธ์ดิจิทัลและการจัดการภาพลักษณ์สินค้า เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมผ้าต้นมืออุ้มทอง อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ควรนำผลการศึกษาระดับความสำเร็จและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภายในกลุ่ม เช่น การมอบหมายบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน การมีระบบบัญชีที่โปร่งใส และการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของกลุ่มในระยะยาว
- 2) จากข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ควรนำไปสู่การจัดอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ เช่น การออกแบบลวดลาย การจัดการด้านการตลาด และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์และศักยภาพการแข่งขันในตลาดทั้งในและต่างประเทศ
- 3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการขยายตลาด ควรใช้แนวทางในการพัฒนากลุ่มให้ยั่งยืน โดยการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมการตลาด การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาช่องทางการจำหน่ายทั้งออนไลน์และออฟไลน์อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาการเปรียบเทียบกับกลุ่มหัตถกรรมอื่นในระดับภูมิภาคเพื่อให้เห็นภาพรวมของความสำเร็จและแนวทางการพัฒนาอย่างหลากหลายมากขึ้น ควรมีการศึกษากลุ่มหัตถกรรมที่มีลักษณะคล้ายกันในพื้นที่อื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบจุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางการพัฒนา
- 2) ควรเน้นการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการของลูกค้า เพื่อให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์สอดคล้องกับแนวโน้มตลาด และสามารถวางกลยุทธ์การตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ประยุกต์ใช้แนวทางการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริงและมีความยั่งยืน ควรออกแบบการวิจัยที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ปัญหา และเสนอแนวทางพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้ผลการวิจัยถูกนำไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับบริบทของกลุ่มมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน (2564). *แผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2564). *การส่งเสริมอัตลักษณ์สินค้าชุมชนผ้าต้นมืออุททอง*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- ชลธิชา จิรภัคพงศ์, พระครูปริยัติวรากร, อรอนงค์ วุวงศ์, เกรียงศักดิ์ ฟองคำ และ พระอนุสรณ์ กิตติวณฺโณ. (2564). การถ่ายทอดผลงานด้านศิลปะเชิงสร้างสรรค์ผ้าต้นมือของเยาวชนและผู้สูงอายุในล้านนา. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 8(2), 198-211.
- ชลธิชา วงษ์เพ็ง. (2562). *การวิเคราะห์ปัญหาการตลาดของกลุ่มหัตถกรรมพื้นบ้านจังหวัดเชียงใหม่*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนพร อินทร์อ่อน. (2562). การพัฒนาศักยภาพกลุ่มผลิตภัณฑ์จักสานบ้านใหม่ จังหวัดอ่างทอง. *วารสารวิจัยและพัฒนา*, 10(2), 45-56.
- บุญเรือง ชัยพัฒน์. (2560). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มหัตถกรรมไม้แกะสลักจังหวัดแพร่. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 5(1), 22-34.
- พิชญ์สินี กาญจนวาสี. (2564). ปัญหาในการดำเนินงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นภาคใต้. *วารสารพัฒนาชุมชน*, 12(3), 67-79.
- เพ็ญศรี คำไทย. (2560). *แนวทางการพัฒนากลุ่มหัตถกรรมให้ยั่งยืนในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์.
- วุฒิชัย ทรงมงคล. (2565). กลยุทธ์การขยายตลาดของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าท้องถิ่นในยุคดิจิทัล. *วารสารบริหารธุรกิจดิจิทัล*, 3(1), 40-51.
- ศิริพร ศรีกุล. (2563). บทบาทของผู้นำในกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมพื้นเมือง จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์*, 8(1), 15-29.
- สมนึก อินทรสุข. (2561). *ภาวะผู้นำและความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Boonma, N., & Watcharasri, P. (2022). Success factors of community enterprises in Thailand. *Journal of Community Development and Management*, 13(1), 22-35.
- Intaraprasert, P., & Saelim, N. (2021). Cultural textile preservation through handmade quilting in Suphanburi. *Thai Journal of Cultural Studies*, 9(2), 40-52.
- Jantarawong, S., & Yodphet, T. (2019). Management practices of hand-stitched fabric groups in central Thailand. *Journal of Local Innovation*, 7(1), 15-28.
- Phomma, S., & Rattanawilai, P. (2022). Community participation and local enterprise success: A case study in Northern Thailand. *Asian Journal of Social Science and Humanities*, 11(1), 33-48.
- Saengsuwan, P., & Kanlayasiri, P. (2017). Value creation in Thai hand-stitched textile crafts. *Journal of Creative Economy*, 4(3), 45-59.
- Suksri, C., & Nimsakul, N. (2020). Key success factors of rural community enterprises in Thailand. *Rural Development Journal*, 5(1), 10-22.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.



Copyright: © 2025 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).